

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Gäller för läsår: 22-23

Fastställd datum: 22-12-16

Enhet/ansvarig:

- Wången AB, Håkan Karlsson
- Yrkeshögskolan – Hov och Kusk, Malinda Alriksson
- Hippologprogrammet, Elisabeth Englund
- Hästsportens folkhögskola, Ulrika Backan

INNEHÅLL

1	Riktlinjer	3
	Års-hjul och ärendegång vid Wångens Naturbruksgymnasium	3
2	Utvärdering av föregående läsårs mål och åtgärder	4
3	Översikt över framtagna mål.....	5
4	Förebyggande arbete	6
	Bakgrund och förutsättningar på Wången	6
	Steg 1: Kartläggning.....	6
	Steg 2: Dokumentation av risker	7
	Risk för kränkningar, trakasserier och sexuella trakasserier.....	7
	Risk för diskriminering (direkt eller indirekt missgynnande, bristande tillgänglighet)	8
	Steg 3: Dokumentation av åtgärder	8
	Steg 4: Utvärdering av åtgärder	9
5	Åtgärder vid akuta situationer	10
	Anmäla	10
	Studera	10
	Personal (inkl när personal kränker personal)	10
	Blanketter.....	11
	Utreda.....	11
	Ansvarig för utbildningen utser ansvarig för utredningen.....	11
	Åtgärda	11
	Polisanmälan och anmälan till socialtjänsten.....	12

RIKTLINJER

Jämtlands Gymnasieförbund har antagit riktlinjer för arbetet med att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling (dnr 35-2021).

I riktlinjerna beskrivs grunderna för det främjande arbetet med att skapa en trygg och tillitsfull skolmiljö och utgångspunkterna för det förebyggande och åtgärdande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Varje skolenhet ska ta fram en årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling (Skollagen 6 kap 8 § och Diskrimineringslagen 3 kap 16 och 18 §§). Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling av elever. Åtgärderna ska bygga på en kartläggning av risker för diskriminering och kränkande behandling och en analys av orsakerna till de identifierade riskerna. Åtgärderna som beslutas i planen ska vara specifika och ha en tydlig målsättning.

I planen ska även finnas rutiner för att anmäla, utreda och åtgärda fall av kränkningar, trakasserier och sexuella trakasserier.

Års-hjul och ärendegång vid Wångens Naturbruksgymnasium

När?	Vad?	Hur genomförs detta?
Period 1	Utvärdering av förra årets åtgärder	Dokumenteras i PDK och åtgärder tas fram att arbeta med under läsåret, period 2 till 1 (nästa läsår)
Period 1	Studiesocial enkät på HRA	Utgör läsårets kartläggning för hela WAB
Period 1	Hälsosamtal/Gym	Skolsköterska kallar enskilt elever i åk 1/gym (Kartläggning gymnasiet)
Period 1	Introduktionssamtal åk 1/Gym	Elevhandledare: enkät HRA samt hälsosamtal (åk 1)
Höstlovet	Analys av enkätresultatet	Nya mål och åtgärder tas fram för läsåret
Period 2	Pdk revideras för gymnasiet och för hela Wången AB	Skrivningar i PDK förankras bland annat i elevrådet och ansvar för att genomföra åtgärder fördelas.
Period 2-4	Främjande och förebyggande arbete utifrån framtagna åtgärder under period 2-1 (nästa läsår)	EHT´ s årshjul och de planerade aktiviteterna revideras utifrån kartläggningen

UTVÄRDERING AV FÖREGÅENDE LÄSÅRS MÅL OCH ÅTGÄRDER

Under denna rubrik görs en övergripande utvärdering av hur arbetet gick i sin helhet under föregående år.

För en utvärdering av varje riskområdes mål och åtgärder se under rubrik ”Steg 3: Dokumentation av åtgärder”

Ingen utvärdering sker av läsåret 21–22, istället sker en nystart av arbetet med reviderade rutiner och en förtydligad arbetsgång.

ÖVERSIKT ÖVER FRAMTAGNA MÅL

November 2022: Målen är framtagna i gruppdiskussion tillsammans med undervisande personal, boendepersonal och privatstallspersonal vid Wångens riksänläggning. Utkastet till planen bearbetas och diskuteras i elevrådet vid naturbruksgymnasiet. Nya mål tas enligt ärendegången fram på höstlovets skolutvecklingsdagar varje år.

Mål Wången AB: Öka upplevelsen av trygghet på Wången

Åtgärd: Genom studerades delaktighet definiera trygghet samt hur vi mäter upplevelsen av trygghet

(vad kan individ och grupp göra?)

Mål Wången AB och JGY: Öka kännedomen om innehållet i PDK och diskrimineringsgrunderna

Åtgärd: Alla (personal och studerande) ska känna till ärendegången kring att anmäla kränkningar. Syftet är att all personal ska kunna utföra en utredning med avseende på kränkningar.

Åtgärd: Upprätta ett system samt tydlig ärendegång för att rapportera in kränkningar och trakasserier som gäller för alla människor, personal och studerande, vid riksänläggningen.

Åtgärd: Utbilda om olika diskrimineringsgrunder med särskilt fokus på normkritiskt förhållningssätt, genus, sexuell läggning (HBTQI), etnicitet. (Ålder, funktionsnedsättning och religion är det under detta året inte särskilt fokus på)

Åtgärd: Arbeta med olika typer av case med koppling kring kränkningar och trakasserier

Åtgärd: Inrättar fadderskap, definiera vad det är, samt organisera ett system för fadderskap

Mål för Hov, Hipp och HFHS (förutom ovanstående): Organisera för studier

Åtgärd: Tillsammans göra en definition av vad studerande och lärare på HOV menar med det samt utifrån definitionen göra en plan

FÖREBYGGANDE ARBETE

Bakgrund och förutsättningar på Wången

Vid Wångens riksanläggning finns det fyra utbildningsformer, folkhögskola, yrkeshögskola, universitet och gymnasie-utbildning inom naturbruksprogrammet. Wången AB utgör stommen för de fyra utbildningsformerna. Vid gymnasiet studerar ca 80 elever. Dessa bor på anläggningen och ca 50% har även egna hästar med sig till Wången. 10% av eleverna är pojkar och det är även ca 10% av eleverna som kommer från andra nordiska länder.

Gymnasiet har inom studierna ett system för att anmäla och rapportera in kränkningar och trakasserier. Inom Wången AB finns ett system för att rapportera för de övriga verksamheterna.

Steg 1: Kartläggning

I kartläggningen har följande metoder använts:

- Studiesocial enkät /HRA
- Dialog/samtal med studerande
- Dialog/samtal med personal
- Observationer i skolmiljön
- Analys av strukturer, normer, attityder
- Analys av pedagogiskt ledarskap och rutiner
- Uppföljning av dokumentation från kränkingsärenden
- Sammanställning av hälsosamtal
- Sammanställning av utvecklingssamtal
- Uppföljning och utvärdering av föregående års plan
- Granskning av beslut från tillsyn, kvalitetsgranskning eller anmälningsärenden
- Granskning av den fysiska miljön
- Granskning av lärverktyg

I arbetet med att utforma PDK'n har följande grupper deltagit:

- Hippträffar samt klassmöten YH, klassråd på HFHS
- Lärare vid gymnasiet och vid de andra utbildningsformerna samt boendepersonal och personal från privatstallet.

Steg 2: Dokumentation av risker

Risk för kränkningar, trakasserier och sexuella trakasserier

Risker i skolmiljön	☐ Ja	
Genus och normkritiskt förhållningssätt <ul style="list-style-type: none"> • Killar och tjejer bemöts olika i konflikter och i undervisningen Jargong <ul style="list-style-type: none"> • En skämtsam ton gör att det i grupsammanhang finns en risk att gränserna tänjs på och att någon upplever sig kränkt och/eller exkluderad Fördomar <ul style="list-style-type: none"> • Förutfattade meningar och våra normer kan leda till kränkande kommentarer när det oväntade dyker upp, t ex en tjej eller en kille som utför arbetsuppgifter som anses "könskodade"		
Risker i digitala miljöer	☐ Ja	
Sociala medier: <ul style="list-style-type: none"> • Tonen och jargongen blir hård som en följd av att man inte ses i "det verkliga livet/fysiska". Följare bidrar genom "likes" och kommentarer till att driva upp en negativ stämning • Det är upplagt för missförstånd med kortfattad skriftlig kommunikation.		
Risker i privatstallsmiljön och i boendet	☐ Ja	
Genus och normkritiskt förhållningssätt <ul style="list-style-type: none"> • Killar och tjejer bemöts olika i konflikter och i undervisningen Hur går anmälan till? <ul style="list-style-type: none"> • Tydlighet kring ärendegången saknas Kränkningar av personal <ul style="list-style-type: none"> • oroar att elev/studerande i enkät säger sig ha blivit kränkt av personal i boendet		
Risker i digitala miljöer (skola och boende)	☐ Ja	
Sociala medier både på skola och i boendet/på fritiden <ul style="list-style-type: none"> • Det är upplagt för missförstånd med kortfattad skriftlig kommunikation.		

Risk för diskriminering (direkt eller indirekt missgynnande, bristande tillgänglighet)

På grund av kön	☐ Ja	
<ul style="list-style-type: none"> Framför allt inom travprofilen vid körningar, t ex att tjejer fixar med killars hästar Killar får kritik för saker/händelser fast de kanske inte har gjort något. 		
På grund av könsöverskridande identitet eller uttryck	☐ Ja	
Inga uttalade eller synliga signaler, det kan dock både ske och inträffa		
På grund av etnisk tillhörighet	☐ Ja	
Att ha annat modersmål:		
<ul style="list-style-type: none"> Att inte förstå eller ha ett "lustigt" uttal leder till att en blir skojad om och med 		
På grund av religion eller annan trosuppfattning		☐ Nej
Nej, inga fynd i denna riktning görs i enkäten.		
På grund av funktionsnedsättning		☐ Nej
Nej, inga fynd görs i enkäten		
På grund av sexuell läggning		☐ Nej
Nej, risken finns men inga fynd syns i enkätresultatet		
På grund av ålder		☐ Nej
Nej, risken finns men inga fynd syns i enkätresultatet		

Steg 3: Dokumentation av åtgärder

Mål Öka upplevelsen av trygghet på Wången	
Åtgärder: Genom elevernas delaktighet definiera trygghet samt hur vi mäter upplevelsen av trygghet (vad kan individ och grupp göra?)	Påbörjas senast:
	Ansvarig:

Mål: Öka kännedomen om innehållet i PDK och diskrimineringsgrunderna	
Åtgärder: <ol style="list-style-type: none"> Alla (personal och studerande) ska känna till ärendegången kring att anmäla kränkningar Upprätta ett system samt tydlig ärendegång för att rapportera in kränkningar och trakasserier som gäller för alla människor personal och studerande) vid riksanklagningen. 	Påbörjas senast:
	Ansvarig:

3. Utbilda om olika diskrimineringsgrunder särskilt fokus på normkritiskt förhållningssätt, genus, sexuell läggning (HBTQI), etnicitet
4. Arbeta med olika typer av case med koppling kring kränkningar och trakasserier
5. Inrättar fadderskap, definiera vad det är samt organisera ett system

Steg 4: Utvärdering av åtgärder

Resultat av genomförda åtgärder:

Förslag till fortsatta åtgärder:

ÅTGÄRDER VID AKUTA SITUATIONER

All personal ska reagera och tydligt markera mot alla former av kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier.

- Agera direkt och bestämt genom att säga ifrån och få stopp på situationen.
- Ta hjälp av kollegor om situationen är hotfull eller svår att överblicka. Vid fara för liv och hälsa – ring 112.
- Gör ingen värdering av om kränkningen sker i samförstånd eller som en del av en jargong. Klargör att beteendet inte accepteras.
- Ta reda på så mycket som möjligt om vad som har hänt genom att prata med de inblandade eleverna på plats. Följ upp med enskilda samtal om det behövs för att få en klar bild av vad som hänt
- Se till att situationen är under kontroll, ta hjälp av kollegor.
- Anmäl kränkningen till rektor.

Anmäla

Studerande

Studerande som har blivit vittne till, eller själva blivit utsatta för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling ska anmäla detta genom att:

Om skoltid

- Berätta för en personal som du har förtroende för. Den personen som du anmäler till har ansvar för att upprätta en "Anmälan om Utredning vid misstanke om kränkande behandling".
- Använda visselblåsarfunktionen på www.wngen.se under respektive utbildningsform
- Göra en anmälan till Skolinspektionen (om du inte anser att något av ovanstående genomförs)

Om händelsen konstateras ske på fritid och i andra lokaler är undervisningslokaler (klassrum och stallar)

- Rapportera vad som skett via "länken"
- Ärendegången för att anmäla, åtgärda och utreda följer samma ärendegång som om det inträffade skett på skoltid.

Personal (inkl när personal kränker personal)

Personal som uppmärksammar, misstänker eller får kännedom om trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling ska utan dröjsmål ta kontakt med den utsatte studerandes studierektor/utbildningsledare och berätta vad som hänt. All personal ska kunna upprätta en anmälan om misstänkt kränkning eller diskriminering. Det sker via Wångens hemsida och visselblåsarfunktionen under respektive utbildningsform.

- Studierektor/utbildningsledare beslutar efter samråd med elevhandledare och EHT om vidare utredning eller om ärendet ska avslutas.
- Ärendet ska bara avslutas om det står helt klart att kränkningarna har upphört. studierektor/utbildningsledare dokumenterar beslutet. Övriga lärare och personal informeras om vad som har hänt och vilka beslut som har fattats.

Blanketter

Rapport 1: "Anmälan om Utredning vid misstanke om kränkande behandling"

Rapport 2: "Utredning vid misstanke om kränkande behandling"

Dessa två blanketter finns i mappen PDK på TEAM ALL PERSONAL

Utreda

Ansvarig för utbildningen utser ansvarig för utredningen

Utredningen syftar till att samla in information för att klargöra de närmare omständigheterna kring kränkningarna. Utredningens storlek och genomförande anpassas till det enskilda fallet. Utredningen ska ge en allsidig belysning av vad som hänt och ska vara ett underlag för beslut om åtgärder. Det räcker inte att låta utredningen stanna vid att ord står mot ord.

Utredningen kan bestå av:

- Samtal med de inblandade studeranden och/eller personal samt med eventuella vittnen. Samtalen bör ske enskilt för att de studerandens berättelser inte ska färgas av varandra. Om det bedöms nödvändigt ska de hållas separerade tills alla samtal är genomförda. Detta för att undvika att de pratar ihop sig i syfte att ge en förvanskad bild av händelseförloppet. Samtalen bör genomföras diskret och med hänsyn till de inblandade.
- Samtal i arbetslaget för att få syn på mönster och sociala strukturer bland de studerande

Utredningen och de åtgärder som beslutas dokumenteras på blanketten "Dokumentation vid kränkande behandling" och lämnas till studierektor/utbildningsledare.

Om personal kränker elev/elever ansvarar studierektor/utbildningsledare för utredningen. HR inom WAB informeras samt vid behov huvudmännen.

Om en eller flera studeranden kränker personal ska studierektor/utbildningsledare utreda händelsen och vidta de åtgärder som behövs för att kränkningarna ska upphöra. studierektor/utbildningsledare ska kontakta HR inom WAB som ansvarar för att ärendet utreds enligt gällande arbetsmiljöföreskrifter och att nödvändiga åtgärder vidtas för att säkerställa en trygg och säker arbetsmiljö för personalen.

Åtgärda

När utredningen är klar ska åtgärder vidtas utifrån de slutsatser som kan dras av utredningen. Åtgärderna ska leda till att kränkningarna upphör helt. Tänkbara åtgärder kan vara:

- Enskilda samtal med studeranden
- Gruppsamtal om attityder och värderingar
- Treparsamtal mellan den/de som utfört kränkningarna och den utsatte. Syftet ska vara att normalisera relationerna mellan eleverna. Treparsamtal ska användas med stor försiktighet och lyhördhet för den utsatte elevens situation.
- Ökad uppsikt, särskilt på platser och tidpunkter som har visat sig vara riskfyllda
- Översyn av gruppindelningar och schemaläggning
- Disciplinära åtgärder för studeranden respektive de arbetsrättsliga regler för personal

Åtgärderna ska följas upp och utvärderas för att säkerställa att kränkningarna inte fortsätter. Om det visar sig att den kränkande behandlingen inte har upphört – genomför nya eller kompletterande åtgärder för att stoppa kränkningarna.

Dokumentera de åtgärder som har genomförts, uppföljningen och utvärderingen på blanketten "Dokumentation vid kränkande behandling".

När det står helt klart att kränkningarna har upphört ska ärendet avslutas.

Polisanmälan och anmälan till socialtjänsten

Om det finns misstanke om brott ska studierektor/utbildningsledare ta ställning till om polisanmälan ska göras.

Vid beslut om avstängning av elev som är under 18 år ska socialtjänsten informeras.

Om det kan misstänkas att en elev under 18 år far illa, har huvudmannen och personalen i skolan en skyldighet att göra en anmälan till socialnämnden.